

ΤΟΚΚΑ

ISSN 1986-2989

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ – ΕΚΙΜ 2011 SAYI / ΦΥΛΛΟ: 37

Δημοσιεύεται με την στήριξη των FES, BİLBAK και IKME
FES, BİLBAK ve IKME'nin katkıları ile yayınlanmaktadır

ÜCRETSİZ / ΔΩΡΕΑΝ

İki toplumlu “Kıbrıslıların Sesi” formu Kıbrıs'taki güncel ortamı tartışmış ve aşağıdakileri tesbit etmiştir:

1. Υπάρχει μια γενικότερη κρίση στην Κύπρο, η οποία αποδίδεται τόσο σε εσωτερικούς όσο και διεθνείς παράγοντες.
2. Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει αποδυναμωθεί από τα γεγονότα που ακολούθησαν την έκρηξη στο Μαρί, υφίσταται πολλαπλή κριτική και είναι απομονωμένη.
3. Στην τουρκοκυπριακή κοινότητα έχουν προκύψει βαθιές διαφορές που δημιουργούν αστάθεια με απρόβλεπτες συνέπειες.
4. Η κρίση με την Τουρκία γύρω από το θέμα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου δημιουργεί μια άκρως εκρηκτική κατάσταση με διεθνείς επιπτώσεις που αφορούν το Ισραήλ, ορισμένες αραβικές χώρες, τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και, ενδεχομένως, άλλες δυνάμεις.
5. Υπό τη σκιά της πρωτοφανούς διεθνούς οικονομικής κρίσης και της γενικής αστάθειας στην ευρύτερη περιοχή, η κρίση στην Κύπρο θα μπορούσε να αποδειχθεί καταστροφική για τις δύο κοινότητες στο νησί.
6. Ως εκ τούτου, ο μόνος δυνατός τρόπος αυτοπροστασίας για το λαό της Κύπρου είναι να ξεπεράσει τις προκαταλήψεις του παρελθόντος και να καταλήξει σε συμφωνία για τη λύση του Κυπριακού.
7. Παρά την απαισιοδοξία γύρω από τις διακοινοτικές συνομιλίες, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σχεδόν όλα τα θέματα έχουν συζητηθεί εξαντλητικά και τα περισσότερα έχουν συμφωνηθεί. Το μόνο που απομένει είναι το πολιτικό θάρρος να επιλυθούν οι τελευταίες διαφορές και να υπογραφεί μια συμφωνία.
8. Οι δύο ηγέτες πρέπει να εγκαταλείψουν την ιδέα του «τίποτα δεν έχει συμφωνηθεί μέχρι να συμφωνηθούν όλα», η οποία κατέστησε τις συνομιλίες μη παραγωγικές για δεκαετίες. Σημαντική πρόοδος θα μπορούσε εξίσου να επιτευχθεί με ενδιάμεσες συμφωνίες και παράλληλες διαδικασίες με μονομερείς πρωτοβουλίες ή δικοινοτικές δράσεις για την επίλυση επείγοντων προβλημάτων, όπως συνέβη με την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας μετά την έκρηξη στο Μαρί.
9. Μια συμφωνία στο Κυπριακό πρόβλημα θα αντιστρέψει το σημερινό αρνητικό κλίμα στις δύο κοινότητες και θα οδηγήσει σε ευνοϊκή έκβαση στο δημοψήφισμα.
10. Μια λύση στο κυπριακό πρόβλημα θα ωφελήσει όλους τους Κυπρίους Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, την Τουρκία, την Ελλάδα ενώ η ευρύτερη διεθνής κοινότητα έχει να κερδίσει από μια ειρηνική λύση που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως καταλύτης για τον καθορισμό της βάσης για πολιτική σταθερότητα στην περιοχή και την ειρηνική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της Ανατολικής Μεσογείου.

Το δικοινοτικό φόρουμ «Φωνή Κυπρίων» συζήτησε την παρούσα κατάσταση στην Κύπρο και σημείωσε τα εξής:

1. Ada içerisinde, iç ve uluslararası nedenlere atfedilen genel bir kriz ortamı yaşanmaktadır.
2. Mari patlaması sonrasında politik eleştiriler neticesinde Kıbrıs Cumhuriyeti hükümeti soyutlanmış ve zayıflamıştır.
3. Kıbrıs Türk Toplumunu içerisinde oluşan derin ayrılıklar, sonuçları belli olmayan bir istikrarsızlık oluşturmaktadır.
4. Ham petrol ve gaz konusunda Türkiye ile yaşanan kriz, İsrail, Arap ülkeleri, ABD, Rusya ve diğer güçleri de sürece dahil etme potansiyeli olan, patlamaya hazır bir ortam yaratmıştır.
5. Benzeri görülmemiş uluslararası ekonomik kriz ortamında ve genel istikrarsızlık değerlendirildiğinde, Kıbrıs'taki kriz adada yaşayan her iki toplum için de çok ciddi ve tehlikeli sonuçlar doğurabilir.
6. Dolayısı ile, toplumların kendilerini koruması ancak geçmiş önyargılarını bir kenara itip, Kıbrıs sorununa bir çözüm bulmaları ile mümkün olacaktır.
7. Toplumlar arası görüşmelerdeki karamsarlığa rağmen, tüm konuların etraflıca görüşüldüğü ve bir çoğunda da uzlaşıldığı dikkate alınmalıdır. Geriye, siyasi cesaret göstererek, kalan farklılıkları giderip bir anlaşmayı imzalamak kalmaktadır.
8. On yıllardır görüşmeleri verimsiz kılan “herşey uzlaşmadan hiçbirşey uzlaşmış sayılmaz” prensibini iki liderin terketmesi şarttır. Ara antlaşmalar, tek taraflı paralel inisiyatifler ve Mari patlamasından sonra ortaya çıkan elektrik sorununda olduğu gibi acil sorunların çözümünde iki toplumlu açılımlar neticesinde de değerli ilerlemeler kaydedilebilir.
9. Kıbrıs konusunda varılacak bir anlaşma iki toplum içindeki mevcut olumsuz havayı giderecek ve bir referandumda olumlu bir sonucun çıkmasına olanak sağlayacaktır.
10. Kıbrıs sorununun çözümlenmesinden tüm Kıbrıslılar, Türkler ve Rumlar, Türkiye ve Yunanistan fayda sağlayacak, ve bunun yanısıra barışçıl bir çözüm bölgede politik istikrarın sağlanmasına zemin hazırlayacağından ve Doğu Akdenizin doğal kaynaklarının barışçıl bir şekilde araştırılmasında katalizatör bir rol oynayabileceğinden, uluslararası toplumun da faydasına olacaktır.

Κίβρις görüşmelerindeki son gelişmeler

Alpay Durduran

Haziran 2011'den beri ilerleme yok. Tüm ilgili taraflar bir suçlama oyununun sürdürdüğünü kabul ettiler. Mevcut koşullarda oyunun içindekiler hiç biri çözümün olabileceğine inanmıyor.

BM gelişmelerden memnun değildir. Genel Sekreterin özel temsilcisi Alexandre Downer görüşmelerde ilerleme sağlanması için yoğunlaşmalarını istedi ki önerilen ve kabul edilen Genel Sekreterle New York buluşmasında bir sonuca gidilebilir.

Kıbrıslı Türkler gelecekte bir çözüm olacağı umudunu kaybetmiş görünüyorlar. Nüfus yapısının Türkiye tarafından kasten değiştirilmekte olduğundan şikâyet ederler ve Kıbrıslı Rumlara bu kadar yerleştiği yurttaş olarak kabul ettirmek veya daimi ikamet etmelerini kabul ettirmek hemen olanaksız olmuştur. Onun için yeniden iki topluma eşit siyasi haklar veren bir federasyonda birleşmiş bir Kıbrıs çözümünü düşünmek Kıbrıslı Türkler için artık mümkün değildir.

Rum Kıbrıslılar da umutlarını yitirdiler. Eski lider Talat gittikten ve Eroğlu geldikten sonra çözümün daha da zorlaştığını ve Talat'ın kabul ettiklerinden geriye gittiğinden emindirler. Bilirler ve emindirler ki liderlerinin garantörlerin tek yanlı silahlı müdahale hakkı, BM veya daha iyisi AB tarafından denetlenen küçük birlik dışında yabancı asker bulunmasına son vermek gibi kırmızı çizgileri vardır.

Uluslararası toplum çoğu bir sonuç vermeyeceğini bilse de görüşmelerin devamından yanadır. Birçok ülke de toplumlararası görüşmelerin sürmesini birçok sebepten ister, bir tanesi de kamuoyunun baskısıdır.

Görüşmeler tarafları öyle bir noktaya getirdi ki görüşecek yeni bir nokta bulmak çok zor olmaya başladı. Görüşmeleri paket antlaşma olarak yapmayı kararlaştırdıkları için ve masayı terk edemeyecekleri için konular hakkında konuşurlar,

demeçler verirler ve yeri geldiğinde ilerlemelerden bahsederler, yeri geldiğinde de karşı tarafı suçlarlar ilerleme olmadı diye... Bu yararsız görüşmeler Türkiye çözüme yol vermeye karar verinceye kadar böylece sürecektir. Rum lider tavizler vermekle suçlanmaktadır, aynı zamanda yeterince esnek olmamakla da suçlanmaktadır, Türk tarafında da lider suçlanmaktadır halbuki ilerleme yok taviz nasıl ve kime verilmiştir?

Kıbrıslı Türkler AB üyesi olduktan sonra bile Türk ordusunun yanında bulunmasına ihtiyacı olup olmadığını objektif olarak değerlendiremez çünkü Türkiye'nin asla ordusunu Kıbrıs'tan çekmeyeceğine inanmakta ve çıksın demeyi suç olarak ceza konusu saymaktadır. Rum tarafı için ise bu bir kırmızı çizgidir. Garantiler ve askerler yabancı ülkelerle yapılmış olduğu için son görüşmelerde onların da bulunduğu bir ortamda ve diğer konular sonuca bağlandıktan sonra görüşme yapılsın ama tabii gene paketin içinde...

Görülüyor ki taraflar kırmızı çizgilerle ihata edilmiş ve esir olmuşlardır. Çünkü çok kültürlü bir toplumu daha iyi nasıl yöneteceklerini hiç düşünmeden Kıbrıslı Türk veya Rum çıkarlarını savunmayı düşünmüşlerdir. Şimdi önümüzde çıplak bir gerçek örnek vardır. Ana iki toplumdaki birisi Kıbrıs'ın haklarını değil ona zıt Türkiye'nin haklarını savunmaktadır. Uluslararası denizcilik antlaşması denizlerdeki haklar için orta nokta ilkesini kabul eder ama bir toplum tam tersine Türkiye'ye uyan bir haritayı onayladı ve diğer toplumun onayını düşünmedi bile. Türkiye'ye gaz ve petrol arama imtiyazı verdi ve diğer toplumun protestosunu dikkate almadı. Hatta ilginçtir Rum tarafından hayret nidaları da yükselmemiştir. Hiç bir tarafın diğer tarafa iyi niyet göstermesi ile çözüme ulaşacağı düşünülmemekte, teşebbüs de edilmemektedir.

Başkan Hristofias doğal gazın tüm Kıbrıslılara

ait olduğunu söyledi. Bu bir AB ülkesine yakışan bir şeydir. Kıbrıs AB'den destek bekleme hakkına sahiptir ama bunu hak etmelidir de. Biz ve dünya etkin ve nüfuzlu bir AB'ye muhtacız ama böyle bir AB yok, biz yaratacağız. Yeniden birleşmiş bir Kıbrıs'ın yaratılmasına ve katkısına ihtiyacımız vardır. Kıbrıslılar Çok toplumlu federal bir devletler topluluğunun ne olduğunu anladıklarında Kıbrıs'ta federal bir birleşmelerinin nasıl olması gerektiğini de anlayacaklardır.

AB Kıbrıs'ta daha etkili olmak zorundadır. Bir AB üyesidir ve ilgili taraflar ya üyedir ya da üyeliğe adım atmıştır. Aynı zamanda Türkiye hariç hepsi AB katkısını istemektedir. Onun için rol almanın zamanı gelmiştir. BM genel sekreteri tarafları New York'a davet etti ve kendisi de toplantılarına katılacak. Ondan önce tarafların görüşüp artık bu işi kapatmalarına yetecek ve uluslararası bir konferansla sonuna varacak kadar olgunlaştırmalarını istedi. Olmazsa işlerini tamamlayıp gerisini BM'nin getirmesine ve konferansa katılacakların ve usulünün belirlenmesine onay vermelerini istedi. Aksi halde başarısızlığı ilan edip çekilecek. Öyleyse AB görüşmeleri desteklemeli, tarafları AB başkanlığını Kıbrıs'ın devralmasından önce onları çözüme ikna etmeli veya daha çok sorumluluk alıp çözümü zorlaştıracak veya olanaksızlaştıracak gelişmelere imkan tanımamalıdır. Nüfus yapısının değişmesi, Türkiye ile ekonomik entegrasyon ve idari yozlaşma gibi yanlış yöndeki gelişmelere karşı çözüm şansı korunmalıdır.

AB müktesebatı kuzey için askıya alınmıştır. Fakat yeşil hat tüzüğü ve diğer uygulamalar göstermektedir ki askıdan indirilmeye başlanması gereklidir. Kıbrıslı Türklerin de AB yurttaşı olduğu ve kuzeyin de AB ülkesi olduğu unutulmamalıdır. Bu bir retorik değil itibar edilmesi gereken yoksa itibar kaybettiren bir şeydir.

Ιχσάν Αλή

Τάκης Χατζηδημητρίου

Αναφορά στον Ιχσάν Αλή μας υποχρεώνει σε μια επανεκτίμηση των όσων συνέβησαν στα δύο-σκόλα χρόνια που διαμορφωνόταν η σύγχρονη Κυπριακή ιστορία. Το ερώτημα που η ζωή και η δράση του Ιχσάν Αλή εγείρει είναι αδυσώπητο: Ποιοι είχαν δίκη; Εκείνοι που ακολουθούσαν το ρεύμα ή οι άνθρωποι που με σθένος και διορατικότητα πρόβαλλαν μια άλλη πορεία; Τι είναι το πιο σημαντικό για την πατρίδα, η μοναξιασμένη πορεία των φωτισμένων ανθρώπων ή γεμάτη τιμές και αξιώματα των ηγετών που ακολούθησαν το ρεύμα;

Είναι πια σήμερα φανερό ότι άλλη θα ήταν η Κυπριακή πραγματικότητα αν εκείνη την εποχή επικρατούσαν οι απόψεις σαν αυτές του Ιχσάν Αλή.

Θα είχαμε μια ειρηνική μετάβαση από την αποικιοκρατία στην Ανεξαρτησία, μια αρμονική συμβίωση ΕΚ και ΤΚ, μια Κύπρο δημοκρατική, όπου οι κάτοικοι της, ΕΚ και ΤΚ, θα συνεργάζονταν ειρηνικά για την πρόοδο του τόπου και την δική τους ευτυχία και ευημερία.

Η ανάμνηση σήμερα ενός ανθρώπου που μπόρεσε μέσα σε δύσκολους καιρούς να κρατηθεί μακριά από μίση έχθρες κι αντιπαραθέσεις έχει διαχρονική αξία και δίνει μηνύματα προς κάθε κατεύθυνση. Κι αυτό το έχουμε σήμερα όλοι απόλυτη ανάγκη.

Ο Ιχσάν Αλή, ο αγωνιστής της ειρήνης της συ-

ვენόησης της συμπίεσης, είδε με πόνο ψυχής την πλάνη του λαού, τη διαστρέβλωση των απόψεων του και ένοιωσε την πίκρα των ύβρεων. Θεωρήθηκε η αγάπη του για τον τόπο και το λαό ως προδοσία και τον είπαν οι εξτρεμιστές πράκτορα του αντίπαλου. Δεν τους έφτανε η πολιτική απομόνωση ήθελε να τον σκοτώσουν, να τον αφανίσουν

Ήταν τραγική η μοίρα του Ιχσάν Αλή. Η δικαίωση δεν μπόρεσε να του προσφέρει καμιά ικανοποίηση γιατί συνοδεύτηκε με τα ερείπια της πατρίδας. Παρόλα αυτά η ζωή και η δράση του δεν ήταν χωρίς νόημα. Οι θέσεις και οι απόψεις του αποδεικνύουν ότι η πορεία της ιστορίας δεν είναι μονόδρομος. Είναι επιλογή.

Οι ηγέτες μας απέρριψαν την πολιτική της συვენόησης, της αναγνώρισης των πραγματικότητων, του αλληλοσεβασμού και προτίμησαν τον δρόμο της σύγκρουσης, του δικού μας εμφύλιου, όπου οι νίκες της κάθε πλευρά ήταν ο πρόλογος της συνολικής καταστροφής της Κύπρου.

Είναι πραγματικά αξιοθαύμαστο, και πρέπει να το ομολογούμε οι ΕΚ, ότι πολύ περισσότεροι ΤΚ πίστεψαν και αγωνίστηκαν για τη συνεργασία και τη συμβίωση, πολύ περισσότεροι ΤΚ θυσιάστηκαν για τη στήριξη της ΚΔ από ότι ΕΚ.

Ο Γκουρκάν, ο Χικμέτ, ο Καβάζογλου και φυσικά ο Ιχσάν Αλή, ήταν άνθρωποι μοναδικής λεβεντιάς και καθαρότητας σκέψης που άφησαν βαριά κληρονομιά. Κάποια μέρα θα πρέπει να αναγνωριστεί η προσφορά τους ως μαρτυρία και

σύμβολο ενότητας πλάι στους αγωνιστές της ελευθερίας.

Όλοι εμείς που είχαμε την τύχη να συναντήσουμε τον Ιχσάν Αλή στα χρόνια της μοναξιάς του, και να τον δούμε να συνεχίζει απτόητος τον αγώνα του για την Κύπρο, έχουμε καθήκον κι ευθύνη όχι μόνο να τιμούμε τη μνήμη του αλλά να το προβάλλουμε τις ιδέες και τους αγώνες του. Ο Ιχσάν Αλή στάθηκε πρότυπο και παράδειγμα για όλους τους Κυπρίους

Είναι ξεχωριστή τιμή αυτό που το Ίδρυμα Ιχσάν Αλή κάνει για μένα. Εκείνο όμως που θα ήθελα να τονίσω, είναι, πως η συνεργασία δεν είναι μια μοναχική πορεία. Χρειάζεται χέρια απλωμένα με εμπιστοσύνη και αγάπη. Και τότε υπάρχει ανταπόκριση κι ελπίδα. Ήταν σημαντικές στη ζωή μας οι στιγμές των κοινών αγώνων για την επίλυση του Κυπριακού, για τη διάνοιξη των οδοφραγμάτων στην οδό Λήδρας και στο Λιμνίτη, της συμπίεσης στο χώρο της τέχνης, της επιστήμης, της παιδείας, της πολιτικής και της δημοσιογραφίας. Ξεχωριστή είναι και τώρα η συνεργασία ΕΚ και ΤΚ στην Τεχνική Επιτροπή για τη διάσωση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Μέσα από κοινές προσπάθειες δένονται φιλίες και πλαταιίνουν οι πνευματικοί μας ορίζοντες. Γίνεται η ζωή πιο όμορφη για μας και πιο ελπιδοφόρα για τα παιδιά μας, για την Κύπρο.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στις συνομιλίες στο Κυπριακό

Αλπάυ Ντουρτουράν

Από τον Ιούνιο του 2011 στην ουσία δεν υπάρχει πρόοδος. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν παραδεχθεί ότι υπάρχουν παιχνίδια που κατηγορεί ο ένας τον άλλο για αυτά που συμβαίνουν. Στην πραγματικότητα κανείς σε αυτό το παιχνίδι δεν πιστεύει ότι υπό τις περιστάσεις μια λύση είναι εφικτή.

Ο ΟΗΕ δεν είναι ικανοποιημένος με τις εξελίξεις και ο εκπρόσωπός του κ. Αλεξάντερ Ντάουνερ έχει ζητήσει από τα μέρη να επικεντρωθούν περισσότερο στην πρόοδο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, προκειμένου να διευκολυνθεί σημαντική εξέλιξη στην προτεινόμενη και εγκριμένη συνάντηση με τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη.

Οι Τουρκοκύπριοι φαίνεται να έχουν χάσει την ελπίδα για λύση στο μέλλον. Διαμαρτύρονται ότι η δημογραφική δομή τους είναι να αλλάξει επιτήδες από την Τουρκία και έγινε σχεδόν αδύνατο να πειστούν οι Ελληνοκύπριοι να δεχθούν ένα τόσο μεγάλο αριθμό των Τούρκων εποίκων ως πολίτες ή ακόμη και ως μόνιμους κάτοικους της Κύπρου. Ως εκ τούτου, η λύση του Κυπριακού προβλήματος ως επανενωμένο ομοσπονδιακό κράτος με ίσα δικαιώματα και για τις δύο κοινότητες δεν είναι κάτι που προσβλέπουν πλέον οι Τουρκοκύπριοι.

Και οι Ελληνοκύπριοι επίσης έχασαν την ελπίδα τους. Για αυτούς μετά τον Ταλάτ, τον προηγούμενο ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας, κατά τη διάρκεια της θητείας του Έρογλου, του παρόντος Τουρκοκύπριου ηγέτη, είναι ακόμη πιο δύσκολο να βρεθεί μια λύση και να είναι βέβαιοι ότι ο Έρογλου έχει κάνει αρκετά βήματα πίσω από τα σημεία που συμφωνήθηκαν με τον Ταλάτ. Ξέρουν και πιστεύουν ότι ο αρχηγός τους έχει κόκκινες γραμμές, όπως όχι σε δικαιώματα εγγυητριών χωρών με δικαίωμα μονομερούς παρέμβασης και όχι σε ξένους στρατό, εκτός από μια ένοπλη δύναμη, μικρή και ελεγχόμενη από τον ΟΗΕ ή κατά προτίμηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η διεθνής κοινότητα υποστηρίζει τις διακοινοτικές διαπραγματεύσεις αν και πολλοί δεν πιστεύουν ότι πρόκειται να επιφέρει αποτέλεσμα. Πολλά κράτη θέλουν να συνεχιστούν οι διακοινοτικές συνομιλίες για πολλούς λόγους, μεταξύ των οποίων και της πολιτικής πίεσης της κοινωνίας των πολιτών.

Οι διαπραγματεύσεις έφεραν τα μέρη σε ένα ση-

μείο που η εξεύρεση νέων σημείων διαπραγματεύσεως έχει γίνει πολύ δύσκολη. Από τη στιγμή που συμφωνήσαν να γίνουν διαπραγματεύσεις για να επιτευχθεί μια συμφωνία-πακέτο και αν δεν υπάρχει τελική έγκριση τίποτα δεν έχει συμφωνηθεί και δεν μπορούν να αφήσουν το τραπέζι, μιλούν πάνω σε σημεία, κάνουν δηλώσεις για πρόοδο, όταν είναι αναγκαίο ή φταίει μόνο την άλλη πλευρά για ανεπαρκή πρόοδο. Οι άκαρπες αυτές προσπάθειες θα συνεχιστούν μέχρι που η Τουρκία αποφασίσει να ανοίξει το δρόμο για τη λύση. Οι εκπρόσωποι της ελληνοκυπριακής πλευράς έχουν επικριθεί για παραχωρήσεις και ταυτόχρονα ότι δεν είναι ευέλικτοι. Αυτό είναι αλήθεια, επίσης, για την τουρκοκυπριακή πλευρά.

Οι Τουρκοκύπριοι δεν μπορούν να σκεφτούν αντικειμενικά ως προς το αν η παρουσία του τουρκικού στρατού εξακολουθεί να είναι απαραίτητη, ακόμη και μετά την ένταξη στην ΕΕ, διότι πιστεύουν ότι η Τουρκία ποτέ δεν θα δεχθεί να αποσύρει τα στρατεύματά της. Η παρουσία του τουρκικού στρατού στην Κύπρο είναι μια κόκκινη γραμμή για τους Ελληνοκύπριους. Οι εγγυήσεις και ξένα στρατεύματα έχουν προέλθει από τις διεθνείς συμφωνίες και συμφέροντα, συνεπώς κατά τη διάρκεια της τελευταίας συνάντησης τα μέρη συμφώνησαν ότι οι διεθνείς συμφωνίες θα αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγματεύσεως μετά την ολοκλήρωση του τελευταίου κεφαλαίου και πριν από την ολοκλήρωση της συμφωνίας-πακέτο.

Φαίνεται ότι τα μέρη περιβάλλονται από μια κόκκινη γραμμή και είναι αιχμάλωτοι. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ποτέ δεν διαπραγματεύονται το πώς να διαχειρίζονται ένα πολυ-πολιτισμικό κράτος, αλλά διαπραγματεύονται τα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων ή των Ελληνοκυπρίων. Τώρα έχουμε ένα σαφές παράδειγμα μπροστά μας. Μία από τις δύο κύριες κοινότητες υπερασπίζεται τα συμφέροντα της Τουρκίας σε βάρος της χώρας της. Η διεθνής συνθήκη για τα δικαιώματα που αφορούν τη θάλασσα δίνει έμφαση σε ένα μέσο σημείο, αλλά αυτό δεν είναι καλό για τα τουρκικά συμφέροντα και το βόρειο τμήμα της Κύπρου έχει δώσει άδεια στην Τουρκία για να εξερευνησει για φυσικό αέριο και πετρέλαιο, παρά τη διαμαρτυρία της άλλης κοινότητας. Κανένα από τα μέρη μπορεί να πιστεύουν ότι η ένδειξη καλής θέλησης θα πείσει τους άλλους και θα ανοίξει το δρόμο για μια λύση υπό τις παρούσες

συνθήκες. Ούτε καν προσπαθούν.

Ο Πρόεδρος Χριστόφιας έχει δηλώσει ότι οι φυσικοί πόροι ανήκουν σε όλους τους Κύπριους. Αυτό είναι που πρέπει να δηλώσει ένα κράτος μέλος της ΕΕ και πώς πρέπει να συμπεριφέρεται. Η Κύπρος απαιτεί προστασία από την ΕΕ, αλλά δεν έχει αποδείξει ότι της αξίζει τέτοια προστασία. Εμείς και ο κόσμος χρειαζόμαστε μια αποτελεσματική και ισχυρή ΕΕ, αλλά δεν υπάρχει τέτοια ΕΕ, πρέπει να την δημιουργήσουμε. Χρειαζόμαστε τη συμβολή μιας επανενωμένης Κύπρου. Όταν οι Κύπριοι καταλάβουν τι σημαίνει το να είσαι μέλος μιας πολυ-κοινοτικής ομοσπονδίας, θα καταλάβουν τον δρόμο της διαπραγματεύσεως για μια ομοσπονδιακή επανένωση.

Η ΕΕ πρέπει να ασκεί μεγαλύτερη επιρροή στην Κύπρο. Είναι ένα κράτος μέλος και τα ενδιαφερόμενα μέρη, είτε είναι κράτη μέλη ή υποψήφια προς ένταξη χώρα. Την ίδια στιγμή, όλοι εκτός από την Τουρκία θέλουν τη συμβολή της ΕΕ. Ως εκ τούτου, είναι η ώρα να αναλάβει έναν ρόλο στην προσπάθεια. Ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ κάλεσε τους ηγέτες στη Νέα Υόρκη για να συνεχίσει τη διαπραγμάτευση και προτίθεται να συμμετάσχει και ο ίδιος δύο φορές. Έτσι και αλλιώς, πριν τη συμμετοχή στη συνάντηση της Νέας Υόρκης τους έχει ζητήσει να καταρτίσουν ένα συνολικό σχέδιο για να τεθεί σε δημοψηφίσματα ή να προετοιμάσουν ένα μη καταληκτικό σχέδιο και να αποδεχθούν τη διαμεσολάβηση των Ηνωμένων Εθνών και μετά να συμμετάσχουν σε ένα πολυμερές συνέδριο για την οριστικοποίηση ειδάλλως ο ΟΗΕ θέλει να ξεφορτωθεί τις χωρίς νόημα συνομιλίες. Έτσι, η ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει τις συνομιλίες και να πείσει τα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία πριν από την Κυπριακή προεδρία Κύπρος της ΕΕ, ή να αναλάβει περισσότερες ευθύνες για τη διατήρηση ενός μέσου για την εξεύρεση λύσης. Μια λύση θα πρέπει να προστατεύεται από το να προχωρά προς τη λάθος κατεύθυνση, όπως είναι οι δημογραφικές αλλαγές, η αύξηση της οικονομικής εξάρτησης από την Τουρκία και η επιδείνωση της διοίκησης.

Το κοινοτικό κεκτημένο έχει ανασταλεί στο βόρειο τμήμα, αλλά οι κανονισμοί της πράσινης γραμμής και άλλες πρακτικές δείχνουν ότι είναι αναγκαίο, στην πραγματικότητα η υλοποίηση έχει ήδη αρχίσει. Είναι καιρός να θυμηθούμε ότι οι Τουρκοκύπριοι είναι πολίτες της ΕΕ και το βόρειο τμήμα του νησιού είναι ένα μέρος της ΕΕ!

İhsan Ali

Takis Hacidimitriyu

İhsan Ali'den bahsedeceksek, çağdaş Kıbrıs tarihinin şekillendiği zor yıllarda meydana gelenleri yeniden değerlendirmek zorundayız. İhsan Ali'nin hayatı ve yaptıkları ortaya acımasız bir soru çıkarır: Kimler haklıydı? Akıma kapılıp gidenler mi, yoksa cesaretle ve vizyonla başka bir yola giren insanlar mı? Vatan için hangisi daha önemlidir? Aydın insanların yalnızlaştırılmış yürüyüşleri mi, yoksa akıma kapılıp giden liderlerin şan ve şeref dolu yürüyüşleri mi?

O dönemde İhsan Ali'nin düşünceleri gibi düşünceler galip gelseydi Kıbrıs gerçekliğinin başka olacağı günümüzde artık açıktır. Sömürge olmaktan bağımsızlığa barış içerisinde bir geçiş yapılacak, Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türklerin uyum içerisinde bir arada yaşayacağı, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk vatandaşlarının ülkenin ilerlemesi ve kendi mutluluk ve refahları için birlikte çalıştıkları demokratik bir Kıbrıs olacaktır.

Bugün, zor zamanlarda düşmanlık ve çatışmanın kininden uzak durabilmiş bir insanın anılmasının zamandan bağımsız bir değeri vardır ve her yöne mesajlar vermektedir. Günümüzde, hepimizin buna mutlak ihtiyacı vardır.

Barışın, uzlaşma ve birlikte yürümenin mücadelecisi İhsan Ali, halkın hatasını düşüncelerinin çarpıtıldığını ruhu acıyarak gördü ve küfürlerin acısını hissetti. Memleketine ve halkına olan aşkı hainlik sayıldı ve ekstremistler, ona karşı tarafın ajanı dediler. Siyasi yalnızlaştırma onlara yetmedi ve onu mahvetmek, öldürmek istediler.

İhsan Ali'nin kaderi trajikti. Adalet ona güven veremiyordu, zira vatanın yıkıntıları ile birleşmişti. Tüm bunlara rağmen hayatı ve yaptıkları anlamsız değildi. Görüşleri ve düşünceleri, tarihin akışının tek yol olmadığını, yalnızca tercih edilen yol olduğunu kanıtlıyor.

Liderlerimiz uzlaşma, gerçeklerin farkında olma, karşılıklı saygı politikasını reddettiler ve çatışma yolunu, her bir tarafın zaferinin Kıbrıs'ın tam olarak yıkımının öncüsü olduğu kendi iç savaşımızı tercih ettiler.

Biz Kıbrıslı Rumların, birçok Kıbrıslı Türkün hakikaten takdire şayan bir şekilde iş birliğine ve bir arada yaşamaya inandığını ve bunun için mücadele ettiğini, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin desteklenmesi için Kıbrıslı Rum'dan daha fazla Kıbrıslı Türkün kurban edildiğini itiraf etmemiz gerekir.

Gürkan, Hikmet, Kavazoğlu ve İhsan Ali, yegane

cesaretleri ve açık görüşlülükleri ile derin miras bırakan insanlardı. Bir gün, bize sundukları; özgürlük mücadelecilerinin omuz omuza birlikteliklerinin sembolü ve ispatı olarak kabul edilecektir.

Yalnızlaştırıldığı yıllarda İhsan Ali ile görüşme şansına sahip olmuş ve Kıbrıs için gözü pek bir şekilde mücadelesini sürdürdüğünü gören bizlerin görevi ve sorumluluğu; yalnızca onu anmak değil, aynı zamanda fikirlerini ve mücadelesini ileriye götürmektir. İhsan Ali, tüm Kıbrıslılar için bir prototip, bir örnektir.

İhsan Ali Vakfı'nın benim için yaptığı ayrı bir gurur vesilesidir. Vurgulamak istediğim; iş birliğinin tek başına bir yol olmadığıdır. Güvenle ve sevgiyle uzanmış eller gerekir. İşte o zaman bu eller karşılık ve umut bulur. Kıbrıs sorununun çözümü için, Lokmacı ve Limnidi'deki barikatların açılması için verdiğimiz ortak mücadeleler, sanat, bilim, eğitim politika ve gazetecilik alanlarındaki birlikte yürüyüşümüz hayatımızdaki önemli anlardandır. Şimdi Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin Teknik Komite'de Kültürel Miras'ın kurtarılması için yaptıkları iş birliğinin de yeri ayırdır. Ortak çabalar aracılığıyla dostluklar derinleşir ve manevi ufukumuz genişler. Hayat bizler için daha güzel ve çocuklarımız için, Kıbrıs için daha umut verici olur.

Κυβέρνηση υπό πολιορκία

Θέμος Δημητρίου

Με το πόρισμα Πολυβίου η Κυβέρνηση του Δημήτρη Χριστόφια έφτασε στο μέγιστο σημείο της απομόνωσής της από την υπόλοιπη πολιτική ηγεσία. Η εκστρατεία για την ανατροπή της, που άρχισε πολύ πριν την έκρηξη στο Μαρί, βρήκε στο πόρισμα Πολυβίου το ηθικό έρεισμα για την απαίτηση παραίτησης του Προέδρου. Στο κάτω-κάτω, ο ίδιος ο Χριστόφιας διόρισε τον Πολυβίου, ο Χριστόφιας και το Ακέλ σύστησαν αναμονή μέχρι την έκδοση του πορίσματος, ο ίδιος ο Χριστόφιας διαβεβαίωσε πως θα σεβόταν το πόρισμα και θα αναλάμβανε οποιοσδήποτε ευθύνες προέκυπταν. Η άρνησή του να παραιτηθεί αποτελεί σημαντική υπαναχώρηση και αθέτηση υπόσχεσης.

Αυτό που δεν μπόρεσε να προβλέψει ο Δημήτρης Χριστόφιας ήταν το μέγεθος της υποτέλειας της δικαιοσύνης στην πολιτική. Με απίστευτη αφέλεια εμπιστεύτηκε έναν «έγκριτο νομικό» να διερευνήσει την υπόθεση της έκρηξης στο Μαρί. Τόσο σίγουρος ήταν για το δικό του δίκιο απέναντι στην υστερία της αντιπολίτευσης που διάλεξε τον κ. Πολυβίου χωρίς να διερευνήσει καν τις πολιτικές φιλοδοξίες του ίδιου, που ήταν ευρέως γνωστές και τον διάλεξε σαν μοναδικό κριτή των πάντων. Σαν να μην έφτανε αυτό, έθεσε τον εαυτό του στην κρίση του κ. Πολυβίου χωρίς να έχει καμιά θεσμική υποχρέωση να το κάμει.

Αντίθετα, κάτι τέτοιο αποτελεί σημαντική υποβάθμιση του θεσμού της Προεδρίας και μείωση του κύρους της.

Ο κ. Πολυβίου, άγνωστος μέχρι χθες, είδε την ευκαιρία που του παρουσιάζονταν και την άρπαξε. Με την κοινωνία ολόκληρη να περιμένει το πόρισμά του, δεν μπόρεσε να αντισταθεί στον πειρασμό: είδε την αγέλη λιντσαρίσματος του Χριστόφια και αποφάσισε να μπει στην ηγεσία της. Με το πλήθος να φωνάζει «άρων, άρον σταύρωσον αυτόν» δεν περιορίστηκε στο να νίψει τας χείρας του, μα πρόσθεσε και τη δική του φωνή. Και για να αποκλείσει και οποιονδήποτε άλλο από τη διεκδίκηση δαφνών για τη σταύρωση, έριξε και δυο-τρεις καταδικαστικές αράδες για τη διαφθορά των κομμάτων και της πολιτικής.

Ο κ. Πολυβίου είχε τη στιγμή της δόξας του. Θαμπωμένος ωστόσο από τις προοπτικές που νόμιζε ότι ανοίγονταν μπροστά του, συμπεριφέρθηκε με τον τρόπο που κατηγορούσε τα κόμματα ότι συμπεριφέρονταν. Η χυδαιότητα να επιτρέψει την παρουσία των συγγενών των θυμάτων με φωτογραφίες των νεκρών απέναντι στον Χριστόφια κατά την κατάθεσή του, η ανοχή του μπροστά στην εξύβριση του Προέδρου, η συμπεριφορά του ίδιου κατά τη διάρκεια της κατάθεσης Χριστόφια δείχνουν πόσο έχασε το μέτρο, πόσο πιο σημαντική ήταν γι' αυτόν η αναγνώρισή του από την αγέλη των «αγανακτισμένων» παρά

η δικαιοσύνη.

Στο ίδιο το πόρισμα, ενώ είναι έτοιμος να αποδώσει ευθύνες στην πολιτική ηγεσία (και πρωτόγνωρα όχι μόνο θεσμικές αλλά και προσωπικές) προσπαθεί με κάθε τρόπο να περισώσει την στρατιωτική ηγεσία. Ακολουθώντας τη λογική της επικέντρωσης των ευθυνών στον Χριστόφια δεν τον ενοχλεί καθόλου πως οι καθ' ύλην υπεύθυνοι για την ασφαλή φύλαξη του φορτίου αγνόησαν ακόμα και τους πιο απλούς κανονισμούς του στρατού. Είναι έτοιμος να αποδώσει και να υπαινιχτεί ευθύνες για τον Χριστόφια, αλλά απαλλάσσει τον στρατό με τη δικαιολογία ότι το φορτίο δεν ήταν ενταγμένο στο υλικό της Εθνικής Φρουράς.

Ωστόσο, στην προσπάθειά του για εντυπωσιασμό το παράκαμε σε τέτοιο βαθμό που αφήνει τον Δημήτρη Χριστόφια δικαιωμένο στην άρνησή του για παραίτηση. Το θεατρικό σκηνικό που έστησε στη δημοσιογραφική παρουσίαση του πορίσματος, η επανάληψη ξανά και ξανά της αναφοράς στις ευθύνες του Προέδρου δεν άφησαν καμιά αμφιβολία για τις προθέσεις του κ. Πολυβίου. Το πόρισμα δεν είχε καμιά σχέση με την προσπάθεια διερεύνησης της αλήθειας: είχε στόχο τη νομιμοποίηση της απαίτησης για παραίτηση του Χριστόφια.

Πόσο μπορεί να αντέξει ο Χριστόφιας την πίεση της αντιπολίτευσης για παραίτηση; Παρά τις φωνασκίες των αν-

τιπολιτευομένων κομμάτων, το Σύστημα δεν δίνει τη δυνατότητα ανατροπής του Προέδρου. Ωστόσο, η Βουλή μπορεί να μπλοκάρει τις λειτουργίες της Κυβέρνησης, με κορυφαία δυνατότητα την καταψήφιση του προϋπολογισμού. Αν τα πράγματα φτάσουν μέχρι εκεί, κάτι που φαίνεται πολύ πιθανόν, η κρίση θα είναι πρωτόγνωρη για την Κύπρο. Το αποτέλεσμα θα κριθεί όχι στη Βουλή ή τα δικαστήρια αλλά στις ψυχές των ανθρώπων. Αν ο Χριστόφιας μπόρεσει να πείσει τον κόσμο ότι μπορεί να προσφέρει διέξοδο, τόσο στην οικονομία αλλά κύρια στο Κυπριακό, δεν υπάρχει τρόπος να ανατραπεί. Αν αντίθετα η αντιπολίτευση πείσει πως ο Χριστόφιας είναι ο κύριος αίτιος όλων των δεινών αυτού του τόπου, η Αριστερά θα δεχτεί ένα καίριο πλήγμα με απρόβλεπτες συνέπειες.

Είναι γι' αυτό που ο Δημήτρης Χριστόφιας όχι μόνο δεν πρέπει να εγκαταλείψει την πολιτική του στο Κυπριακό, αλλά πρέπει με τόλμη να προχωρήσει σε νέα ανοίγματα που να πείσουν για τη δυνατότητα λύσης. Παρά την σκληρότητα της πολιτικής των Τουρκοκυπρίων μετά την εκλογή Ερογλου, μια επιθετική πολιτική για τη λύση μπορεί να κερδίσει τους Τουρκοκύπριους και να προκαλέσει θετικές εξελίξεις.

Το άρθρο αυτό δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα Σοσιαλιστική Έκφραση.

Hristofyas Hükümeti Kuşatma Altında

Themos Demetriou

Poliviu tarafından sunulan inceleme sonucunun ardından, Dimitris Hristofyas Hükümeti daha önce hiç olmadığı derecede yönetimin geri kalanınca izole edilmiş bir konuma getirilmiştir. Mari'deki patlamadan çok daha önce başlayan hükümeti devirme kampanyası, Poliviu'nun inceleme sonucu raporu ile Cumhurbaşkanı'nın istifasının talebi ahlaki bir temele oturtulmuş oluyordu. Nasılsa, Poliviu'yu göreve getiren Hristofyas'tı ve Hristofyas inceleme sonucuna bizzat saygı duyacağını, sonuçtan çıkacak tüm sorumluluğu üstleneceğini beyan ediyordu. Şimdi ise, istifa etmeyi reddetmesi önemli bir taviz ve sözünde durmadığının bir göstergesi olarak algılanmaktadır.

Dimitris Hristofyas'ın önceden kestiremediği şey siyasetteki adaletin ne derecede boyunduruk altında bulunduğuydü. Böylece, inanılmaz bir saflıkla, Mari'deki patlama olayını araştırması için kendini "tanınmış bir hukukçuya" teslim etti. Muhalefetin yaratmış olduğu histeri karşısında haklılığından o kadar emindi ki, aslında gayet bilindik olan siyasi eğilimleri karşısında hiçbir araştırma yapmadan Poliviu'ya son sözü söyleme hakkını tanıdı. Bu da yetmezmiş gibi, kurumsal olarak hiçbir yükümlülüğü olmaksızın, Poliviu'ya kendisini yargılama hakkı tanıdı. Aksine, bu tür bir girişim aslında cumhurbaşkanlığı kurumunun değerini önemli ölçüde düşürmekte, itibarını azaltmaktadır.

Daha düne kadar kimsenin tanımadığı Poliviu, bu fırsatı kaçırmak istemedi. Herkes incelemesinin sonucunu beklerken, birazcık günaha girmekten alıkoymadı kendini:

Hristofyas'ı linç etmek isteyen sürüyü fark etti ve onların liderliğine soyunmaya karar verdi. Hristofyas için "Derhal çarmıha gerilsin" diye bağırın kalabalık

karşısında "günah benden gitti" demekle kalmadı, bu sürüye kendi sesini de ekledi. Aforoz talebine başkalarının da ortak olmasını engellemek içinse inceleme sonucuna partiler ve siyasetin yozlaşmasını yargılayan birkaç satır da serpiştirmeyi uygun gördü.

Poliviu da herkes gibi kendi şöhret anlarını yaşamıştır. Önüne çıktığını sandığı fırsatlardan gözleri kamaşmış bir şekilde, bir zamanlar tutumundan ötürü suçladığı partiler gibi tutum takınmaya başladı. İfade verme süreci sırasında kurban yakınlarını fotoğraflarla birlikte Hristofyas'ın karşısında salona almasındaki bayağılık, Cumhurbaşkanı'na hakaret edilmesine tahammül etmesi ve bizzat kendisinin Hristofyas'ın ifadesi sırasında takınmış olduğu tavır ölçüyü ne kadar kaçırdığının, "öfkeli" sürüsünün takdirini kazanmanın onun için ne derece önemli olduğunun bir göstergesidir.

Yine aynı inceleme sonucunda, bir taraftan siyasi yönetime sorumluluk yüklemeye hazırlanırken (sadece kurumsal değil, kişisel boyutta sorumluluk da

inceleme sonucunun, gerçeğin araştırılmasıyla hiçbir ilişkisi yoktu. Tam aksine, bu incelemeyle Hristofyas'ın istifa talebinin yasal bir zemine oturtulması hedeflenmekteydi. Peki, Hristofyas, muhalefetin istifa etmesi yönündeki baskısına daha ne kadar dayanabilir? Muhalefettekilerin çığırkanlıklarına rağmen, Anayasa, Cumhurbaşkanı'nın devrilmesine olanak tanımamaktadır. Bununla birlikte, Meclis, Hükümet'in işlevlerini engelleme hakkına sahiptir. Bu haklardan en önemlisi de bütçe aleyhinde oy kullanma olanağıdır. Durumun o noktaya varması halinde – ki bu hiç de olağan dışı görünmüyor – Kıbrıs'ta ilk kez büyük bir kriz patlak verecektir. Bunun sonuçları ise Meclis ya da mahkemeler tarafından değil, vatandaşın vicdanı tarafından yargılanacaktır. Hristofyas'ın hem ekonomi, hem de özellikle Kıbrıs sorunu alanında bir çıkış sunabileceğine dair insanları ikna etmesi halinde kimse onu yerinden edemez. Ancak, muhalefetin bu ülkedeki tüm kötülüklerin ana kaynağının Hristofyas olduğu konusunda baskın çıkması halindeyse, sol, öngörülemez birtakım sonuçlarla birlikte büyük bir darbe alacaktır.

Tam da bu sebeptendir ki, Dimitris Hristofyas, Kıbrıs sorunu üzerinde çalışmaktan vazgeçmemeli, cesaretle çözüm ihtimali üzerinde ikna edici güce sahip yeni açılımlara doğru ilerlemelidir. Eroğlu'nun seçilmesinin ardından Kıbrıs Türk siyaset sahnesinin gittikçe hırçınlaşmasına rağmen, çözüme dair saldırgan bir siyaset Kıbrıslı Türklerin kazanılmasına ve olumlu gelişmelere yardımcı olabilir.

Bu yazı ilk kez Sosyalist Söylem'de yayınlandı.